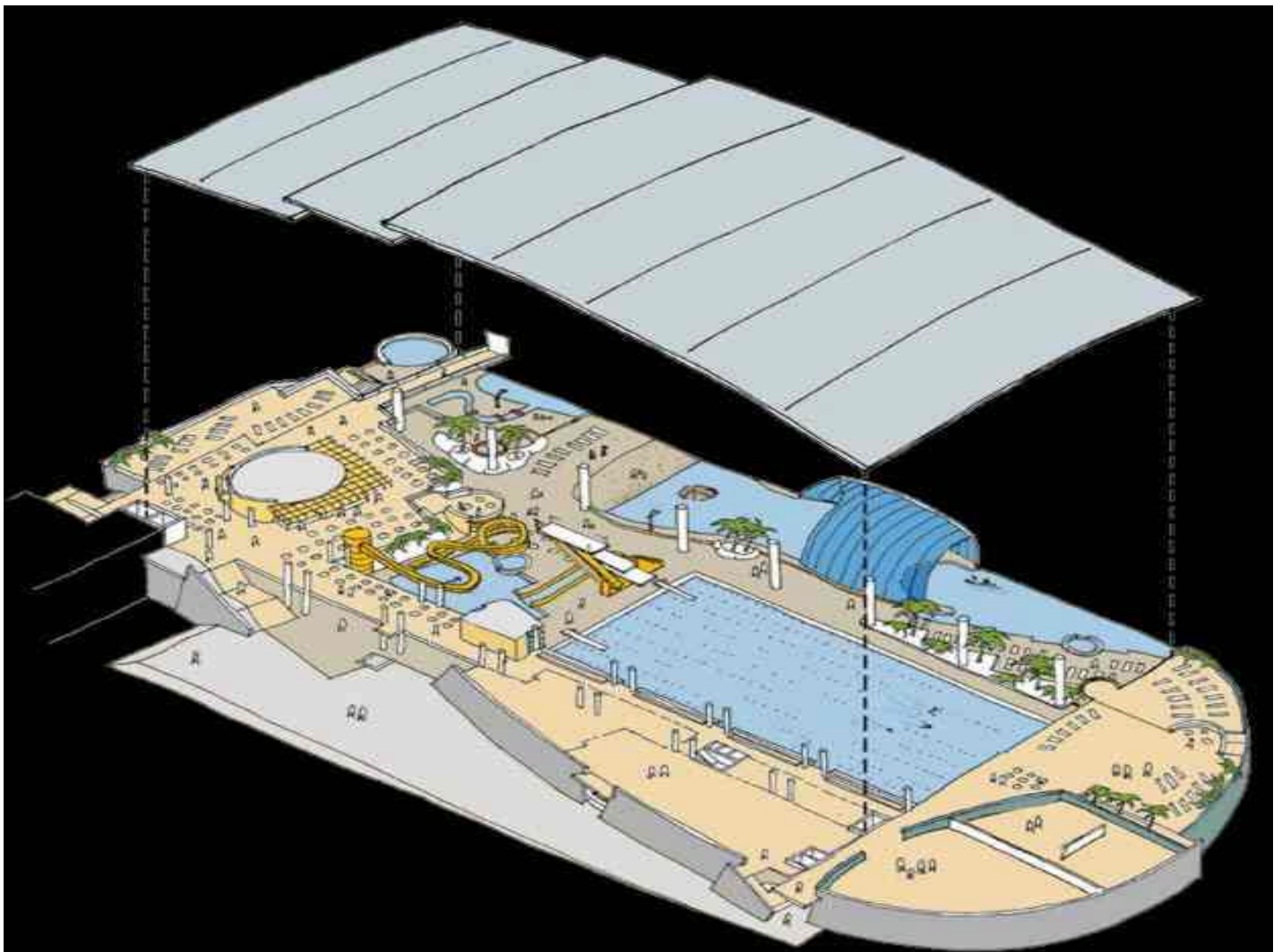

Muligheter for etablering av et moderne svømme- og badeanlegg i Tromsø

Fra Pirbadet i Trondheim, 50 meters svømmebasseng vises i forgrunnen

Innhold

1	Sammendrag og anbefalinger	4
2	Mandat og innfallsvinkel	6
2.1	Mandat for utvalg som skal undersøke mulighetene for etablering av svømme/badeanlegg i Tromsø sentrum.....	6
2.2	Utvalgets arbeid	7
3	Moderne badeanlegg.....	7
3.1	Innhold i et moderne svømme- og badeanlegg i Tromsø	7
3.2	Informasjon fra andre anlegg.....	8
4	Situasjonsbeskrivelse for bassengene i Tromsø kommune	10
4.1	Generelt.....	10
4.2	Rehabiliteringsbehov for svømmeanlegg i Tromsø.....	10
4.3	Kostnad - nytteeffekt ved rehabilitering.....	11
5	Lokalisering av et svømme- og badeanlegg i Tromsø.....	11
5.1	Breivika.....	11
5.2	Nordøya Øst.....	12
5.3	Langnes.....	12
5.4	Tromsdalen nord for Tromsøbrua.....	12
6	Alternative bassengstrukturer med inkorporert nytt svømme- og badeanlegg.....	13
6.1	Alternativ 1 –rehabilitering av eksisterende basseng	13
6.2	Alternativ 2 – nytt badeanlegg på Langnes og rehabilitering av utvalgte basseng	14
6.3	Alternativ 3 – nytt badeanlegg i Tromsdalen og rehabilitering av utvalgte basseng.....	15
6.4	Alternativ 4 – nytt badeanlegg på Skattøra/ Breivika og rehabilitering av utvalgte basseng	15
7	Økonomiske scenarier og finansiering	16
7.1	Modellanlegg for Tromsø.....	16
7.2	Økonomiske scenarier for svømme- og badeanlegg og bassengsituasjonen i Tromsø Kommune	17
7.3	Finansiering	22
7.3.1	Joint Venture.....	22
7.3.2	Offentlig Privat Samarbeid	22
7.3.3	Offentlig og privat finansiering strukturert etter ansvar og interesse.....	22
8	Andre rammebetingelser: Reiseliv og energi	24
8.1	Reiseliv	24
8.2	Energi.....	24
9	Vedlegg.....	25
9.1	Kildeopplysninger.....	25
9.2	Detaljert gjennomgang av rehabiliteringsbehov for svømmeanlegg.....	26
9.2.1	Alfheim svømmehall	26
9.2.2	Basseng Bjerkaker skole.....	26
9.2.3	Basseng Brønsholmen skole	26
9.2.4	Basseng Grønnåsen skole	26
9.2.5	Kroken idretts- og svømmehall	27
9.2.6	Basseng Kvaløysletta skole	27
9.2.7	Basseng Lunheim skole	27
9.2.8	Basseng Mortensnes skole.....	27
9.2.9	Basseng Nansenvn. barnehage.....	28
9.2.10	Basseng Ramfjord skole	28

9.2.11	Basseng Stakkevollan idretts- og svømmehall	28
9.2.12	Basseng Tromsdalen skole	28
9.2.13	Basseng Tromvik skole.....	29
9.3	Spillemidler til svømme- og badeanlegg	29
9.4	Notat om forsyning med varme fra forbrenningsanlegg.....	31
9.5	Innspill fra ReHabiliteringstjenesten i Tromsø kommune.....	32

Tabeller

Tabell 1: Nøkkeltall fra noen moderne norske svømmeanlegg: investeringer, størrelse, besøkstall, drift	9
Tabell 2 - Alternativ 1: minimumsløsning (ingen svømme- og badeanlegg)	13
Tabell 3 - Alternativ 2: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg på Langnes.....	14
Tabell 4 - Alternativ 3: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg i Tromsdalen...	15
Tabell 5 - Alternativ 4: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg på Skattøra	16
Tabell 6 oppsummering av økonomiske funn i 4 scenarier (alle tall i mill. kroner)	18
Tabell 7: Totaloversikt over 4 alternative bassengstrukturer i Tromsø med og uten nytt svømmeanlegg	20
Tabell 8: mulig kostnadsutvikling ved først å bygge nytt svømmeanlegg i Tromsø.....	21
Tabell 9 - kilder	25

Forord

Erfaringene fra utvalgets arbeid og diskusjonene i mediene underveis viser med all tydelighet at behovet for svømming og bading angår oss alle. Foreldre, idrettsfolk, besteforeldre, helsevesenet, skoler, barn, fiskere og mange andre grupperinger har meninger og ønsker i forhold til fasiliteter og muligheter for svømmeanlegg. Responsen på vårt arbeid har vært overveldende. Utvalget er ikke i tvil om at utbygging av bassengstrukturen er en av de prioriterte oppgavene Tromsø kommune bør ta fatt på i inneværende periode for kommunestyret. Det fanges opp klare signaler på at Tromsøs befolkning ønsker dette.

Vi ønsker at denne rapporten er en kilde til informasjon, inspirasjon og strukturert nytenking. Den skal i denne fasen av planleggingen ikke begrense perspektivene eller valgmulighetene ved arbeidet med et moderne og stort badeanlegg i Tromsø kommune. Vi håper at man med dette legger grunnlaget for bygging av et moderne badeanlegg i Tromsø.

Utvalget takker for verdifulle og konstruktive innspill fra mange frivillige bidragsytere og den overveldende velviljen som alle involverte har vist.

Tromsø 9.12.2004

1 Sammendrag og anbefalinger

Utvalget har tatt utgangspunkt i et *fullskala svømme/ badeanlegg med 50 meters basseng* og anlegg for stup. Et slikt anlegg vil kunne brukes til internasjonale idrettskonkurranser. Ved inorporering av flyttbar midtvegg og senkbar bunn kan bassenget deles i flere bruksenheter. Det vil da få stor kapasitet til undervisningsformål. Videre bør anlegget inneholde *fasiliteter til lek og utfoldelse som for eksempel vannsklier, strømningsbasseng, varmtvannsbassenger, småbarnsbasseng, boblebad, utendørsdampbasseng og lignende*. Tilknytting av "avslappingsavdelinger" som badstue, SPA, solarium, hvilerom, treningssenter og lignende vil komplettere anlegget. Utvalget foreslår imidlertid at dette kan organiseres finansiert og drevet i privat regi.

Informasjon fra en rekke moderne nye svømme- og badeanlegg i Norge viser at man *på grunn av manglende lønnsomhet sannsynlig ikke vil finne private investorer som vil ta økonomisk totalansvar* for et stort prosjekt i Tromsø. Utvalget har undersøkt dette med aktuelle investorer og har fått lite respons. Det anbefales derfor at Tromsø kommune vurderer å bli den drivende aktøren i den videre gjennomføringen. En bør derfor se et nytt svømme- og badeanlegg i en total bassengstruktur for Tromsø kommune. Det anbefales at et moderne svømme- og badeanlegg i Tromsø planlegges nøkternt og i samarbeid med den beste nasjonale/ internasjonale ekspertisen på feltet. Ved bygging av mange av de nye anleggene ble det gjort prosjekteringsfeil og/ eller feil ved prosjektledelse/ økonomisk styring. Gjennom grundig prosjektering og god prosjektledelse med effektiv økonomisk styring kan et prosjekt i Tromsø trolig bygges rimeligere og bedre enn andre plasser. Det er et stort potensial for å lære av andre sine feil. Det vil antakelig være en fordel å finne et økonomisk samarbeid mellom det offentlige og private aktører. Et stort svømme- og badeanlegg har så mange dagsbesøk at det oppstår *mange kommersielt interessante muligheter. Finansiering etter OPS modellen (Offentlig Privat Samarbeid) kan være en effektiv løsning med god spredning av risiko*. Et stort svømme- og badeanlegg besøkes av så mange mennesker at det bør etableres på et sted med god infrastruktur (vei, buss, utearealer) og med relativt høy befolkningstetthet i nærområdet. En bør allerede i planleggingsfasen av anlegget ta hensyn til en effektiv bruk av personalressurser i den senere driften. Utvalget tenker her for eksempel på overvåkingssystemer, teknisk vedlikehold, oversiktighet i bassengene og tekniske hjelpemidler. Videre bør en se på samarbeidet med skoleverket ved undervisning og samarbeid med svømmeklubbene ved treningsbruk og svømmeopplæring.

I forhold til forsyning med varme *vil det optimale være at et svømme- og badeanlegg etablerer både varmpumpe og tilkobling til fjernvarme* fra for eksempel et søppelforbrenningsanlegg. Prismessig framstår ingen av disse alternativene som en klar vinner. For et svømme- og badeanlegg vil det være best å ha fleksibilitet til å velge energileverandør – for eksempel fjernvarme om sommeren når det er overskuddsproduksjon fra forbrenning, og varmpumpe om vinteren. Utvalget anbefaler videre at valg av energikilde optimaliseres utfra anleggets plassering. En samlokalisering med ishall vil åpne for effektiv og derved miljøvennlig bruk av energi.

Utvalget kan trekke klare konklusjoner og anbefalinger fra fire ulike scenarier som er utviklet i rapporten. Tromsø kommune gir i dag driftsstøtte til svømmetilbud på ca. 11 millioner kroner per år. En *ren rehabilitering av eksisterende bassengstruktur vil bli den mest kostbare løsning* for Tromsø kommune. Den innebærer kort levetid i de rehabiliterte anleggene (maks 20 år) Kommunen må trolig støtte en slik bassengstruktur med ca. kr. 28 millioner årlig. Etter rehabilitering må en derfor i forhold til dagens utgifter budsjettere med vesentlig økte kostnader.

En **inkorporering av et nytt svømme- og badeanlegg i en nykomponert bassengstruktur fremstår som en økonomisk fornuftig løsning**. De tre alternativene med et nybygd svømme- og badeanlegg i en ny bassengstruktur gir lavere behov for bevilgninger fra kommunen enn rehabilitering av alle bassenger. Det rimeligste alternativet ligger på kr. 20 millioner i årlig bevilgning for drift, renter og avdrag, dvs. ca. kr. 8 millioner mindre enn bevilgninger i en totalt rehabilitert bassengstruktur. Dersom et nytt svømme- og badeanlegg står ferdig i begynnelsen av 2008 samtidig som 6 nedslitte basseng fases ut blir det forholdsvis små tilleggskostnader for kommunen fram til året 2009.

Et svømme- og badeanlegg med 50 metersbasseng vil gi **nye muligheter for kostnadseffektiv undervisning**. I et 50 meters basseng kan Tromsø kommune prøve ut undervisning med spesialiserte lærekrefter. Et stort svømmeanlegg gir et vesentlig bedre svømmetilbud til byens befolkning. Tilgjengelig plass økes med en kapasitet som tilsvarer fire 25 metersbasseng. I tillegg vil man ved å inkorporere nye løsninger med senkbar bunn m.m. kunne utnytte anlegget mer effektivt til undervisning og opplæring.

Et svømme- og badeanlegg i de her foreslåtte nykomponerte bassengstrukturene **vil ikke føre til en vesentlig økning av bruk av buss til skolenes svømmeundervisning**. Tromsø kommune driver i dag 43 skoler. Av disse har 7 skoler basseng, og vil beholde dette dersom en rehabiliterer dagens spredte bassengstruktur (Alternativ 1). Med et stort svømme- og badeanlegg beholder 4 skoler basseng i alternativ 2 og 3, og 5 skoler beholder basseng i alternativ 4.

Angående finansiering foreslår utvalget at man undersøker nærmere muligheter og interesse for en **delt finansiering mellom offentlig og privat**. I et svømme- og badeanlegg av den her skisserte størrelsen kan en tenke seg at det offentlige eier anlegg som oppfyller offentlige oppgaver. Private aktører kan eie områder og fasiliteter som er kommersielt motivert. Fellesarealer og utstyr kan så finansieres etter OPS – modellen ("Offentlig privat samarbeid"). Med slike delte modeller for eierskap, finansiering og drift vil en oppnå en rekke fordeler: Tromsø kommune behøver ikke ta opp så store lån, risikoen fordeles over flere aktører og de som driver sine avdelinger kan konsentrere og spisse seg på sine respektive tjenester. Ved å involvere flere aktører vil en også bidra til økt satsing av tilknyttet kommersiell aktivitet som igjen kan bidra til økt besøkstall. En deling av fasilitetene i svømmebane og badeland vil dessuten åpne for å skille prisen på ulike typer billett. De som bare vil svømme i et ordinært basseng kan få dette til en lavere billettpris enn de som vil nyttiggjøre seg alle fasiliteter. Denne for Tromsø kommune gunstige finansieringen er ikke lagt inn i de enkel økonomiske modellene i rapporten. Den økonomiske realiteten kan derfor se bedre ut enn beskrevet ovenfor.

Utvalget anbefaler en etablering av et nytt svømme- og badeanlegg i kombinasjon med rehabilitering av noen utvalgt bassenger. Utvalget mener at en slik investering vil være den beste løsningen i forhold til dagens utfordringer på svømme-, bade- og undervisningssiden i Tromsø.

Utvalget anbefaler at en gå videre med raskt å sørge for følgende avklaringer:

1. Politisk behandling i Tromsø kommune i forhold til grunnleggende bassengstruktur.
2. Eierskap for svømme- og badeanlegg med det offentlige i førerretet og private aktører invitert etter en delingsmodell.
3. Utnevning av styringsgruppe og arbeidsgruppe med mandat til utredning fram til konkret skisseprosjekt. Legge opp ansvarslinjer og fremdriftsplan for prosjektet.
4. Avsetting av ressurser for planlegging.
5. Prioritering i forholdet til Fylkesplan og Kommuneplan (viktig for å få tilgang til tippemidler).

2 Mandat og innfallsvinkel

2.1 Mandat for utvalg som skal undersøke mulighetene for etablering av svømme/badeanlegg i Tromsø sentrum.

Finans- og byggeutvalget satte 30.3.2004 ned et utvalg for utredning av mulighet for etablering av et nytt badeanlegg i Tromsø. Utvalget fikk følgende mandat:

” Etter lang tids interesse for å få etablert et bade/svømmeanlegg i sentrum av Tromsø vil en nå ta fatt på de forberedende arbeider for å få realisert dette. Dette på bakgrunn av at finans og byggeutvalget i kommunen har gitt fullmakt til dette.

Følgende bør ligge til grunn:

1. Anlegget må være basert på gjenvunnet eller fornybar energi. Kommunen har besluttet å lokalisere et energigjennvinningsanlegg nord på Tromsøya. Dette vil frigjøre store varmeressurser. Den gamle fyllinga i Ørndalen inneholder store energimengder i form av metangass som i dag lekker til fri luft. Denne kan evt. utnyttes til dette formål. Varmepumpeteknologi er også en mulighet en bør se på.
2. Det må utredes om og hvordan et svømmeanlegg med internasjonale mål kan inkorporeres i prosjektet.
3. Et såkalt badeland i Tromsø må ta for seg perspektivet om at dette også vil ha en betydelig reiselivsdimensjon over seg i tillegg til at det skal være innrettet på barn og ungdoms behov for utfoldelse. Bevegelseshemmede likeså. Dette må legge føringer på så vel utforming som funksjon og lokalisering.
4. Finansiering og eierforhold bør det vurderes forskjellige alternativer for. Likeså hvilken drift og hvilke samarbeidskonstellasjoner det kan være aktuelt å inngå i for at dette skal fremstå som økonomisk drivverdig og bærekraftig.
5. Rapportering skal skje til finans og byggeutvalget gjennom ordføreren.

Utvalget består av:

Reinhold Fieler, leder

Inge Falck Olsen

Hilde Jenssen

Knut Einar Olsen

Hilde Johnsen

Kåre Bjørn Kongsnes

Irene Valstad Simonsen, rådmannen

Herman Kristoffersen, ordfører ”

,

2.2 Utvalgets arbeid

Utvalget gjennomførte 7 møter i perioden 5.5.04 til 8.12.04. Utvalget tok i sitt arbeid utgangspunkt i økonomiske forhold, og hentet inn nøkkeltall fra moderne norske innendørs svømmeanlegg. Utvalget dannet seg et bilde av krav til utforming, investeringer og driftskostnader i slike anlegg, og dro derfra paralleller til mulige modellanlegg i Tromsø. Utvalget drøfter ulike tomtealternativer og alternative energikilder til oppvarming. Som kilde til lokale forhold ble det brukt notater og intervju fra fagkonsulenter i Tromsø kommune og fra andre ressurspersoner i Tromsø. I Kapittel 9.1 "Kildeopplysninger" på side 25 gir utvalget en oversikt over dokumenter og anlegg som har dannet grunnlaget for arbeidet.

Utvalget har valgt å holde seg på et generelt nivå som skal danne grunnlag for strategiske vurderinger. Formidlet tallmaterialet i denne rapporten har derfor ikke en nøyaktighetsgrad som er egnet til teknisk eller økonomisk detaljprosjektering.

Mandatet inneholder ikke spesifikke anvisninger om en diskusjon av eksisterende bassengstruktur i Tromsø kommune. Punkt 4 i mandatet foreskriver imidlertid at man skal se på samarbeidskonstellasjoner. Mens rapporten ble til har det vist seg at man ikke kommer forbi en drøftelse av kommunens utfordringer på bassengfronten, samt et mulig samspill mellom kommunal økonomi og finansiering av et nytt badeanlegg. Utvalget har derfor med bistand fra Byggforvaltningen gått inn i en innledende analyse av situasjonen for bassengene i Tromsø.

3 Moderne badeanlegg

3.1 Innhold i et moderne svømme- og badeanlegg i Tromsø

I mandatet fra Tromsø kommune spesifiseres krav om inkorporering av et svømmeanlegg med internasjonale mål, samt krav om å drøfte perspektiver for reiseliv og for befolkningens behov for utfoldelse (såkalt badeland).

Utvalget har derfor tatt utgangspunkt i et fullskala svømme/ badeanlegg med et 50 meters basseng og anlegg for stup. Et slikt anlegg vil kunne brukes til internasjonale idrettskonkurranser. Ved inkorporering av flyttbar midtvegg og senkbar bunn kan bassenget deles i mindre bruksenheter. Den vil da få stor kapasitet til undervisnings- og opplæringsformål, og vil ha en kapasitet tilsvarende 4 ordinære 25 meters basseng.

Videre må et slikt anlegg inneholde fasiliteter til lek og utfoldelse som for eksempel vannsklier, strømningsbasseng, varmtvannsbassenger, småbarnsbasseng, boblebad, utendørsdampbasseng og lignende.

Tilknytting av "avslappingsavdelinger" som badstue, SPA, solarium, hvilerom, treningssenter og lignende vil komplettere anlegget. Utvalget foreslår imidlertid at dette kan organiseres finansiert og drevet i privat regi.

Infrastruktur som parkeringsplasser, inngangshall, kaffe og fasiliteter som garderober, dusjer, etc. må oppføres. Her vil en eventuell samlokalisering med andre idrettsanlegg, eksempelvis en ishall kunne gi en økonomisk gevinst.

Utvalget har i dette arbeidet ikke tatt med fasiliteter for behandling av pasienter med vannterapi. Utvalget vedlegger et notat som er forfattet av Rehabiliteringstjenesten i Tromsø kommune (kapittel 9.5., side 32). Når det gjelder investeringer i fasiliteter for vannterapi anbefaler utvalget at en først analyserer behovet i forhold til tilgjengelig kapasitet i Tromsø kommune (UNN, Elisabethsenteret, Kurbadet, Mellomveien bo-og rehabiliteringssenter og Døvblindesenteret). Gjennom en faglig og politisk diskusjon kan en deretter avklare i vilken grad Tromsø kommune vil gå inn for etablering av nye fasiliteter.

3.2 Informasjon fra andre anlegg

I de senere årene er det blitt bygget en del moderne svømme- og badeanlegg. I Tabell 1 , side 9 oppsummeres nøkkeltall fra noen moderne norske svømme- og badeanlegg. Tabellen viser at anleggene varierer meget i størrelse (fra 1500 til 14 000 m²), i investeringsnivå (fra 50 mill. til 272 mill. kroner) og i inntektsgrunnlaget. Felles for alle anlegg er imidlertid at de ikke går med økonomisk overskudd (siste kolonne). Selv de største (Pirbadet) og eldste moderne anleggene (Østfoldbadet) utviser røde tall. Pirbadet hadde i 2003 et underskudd på kr. - 4,1 millioner, Østfoldbadet på -2,3 millioner kroner. Begge disse anleggene har høye besøkstall, Østfoldbadet i Askim har en rekord på over 200 000 besøk for året, Pirbadet i Trondheim ligger i 2004 an til 330 000 besøk. Pirbadet har flere mennesker innom sine dører enn fotballaget Rosenborg og Nidaros Domen til sammen. Med nesten 1000 besøk per dag viser dette med all tydelighet de økonomiske utfordringene i bransjen - til tross for den enorme attraksjonsverdien som et moderne badeanlegg har. Dette bildet bekreftes også fra anlegg i andre land i Europa.

Med bakgrunn i informasjon fra anleggene i Tabell 1 på side 9 har utvalget tatt utgangspunkt i følgende:

1. På grunn av manglende lønnsomhet i sammenlignbare anlegg er det ikke sannsynlig at man vil finne private investorer som vil ta økonomisk totalansvar for et stort svømme- og badeanlegg i Tromsø. Utvalget har undersøkt dette med aktuelle investorer og har fått lite respons.
2. Det anbefales derfor at Tromsø kommune vurderer å bli den drivende aktøren i den videre gjennomføringen.
3. En bør se et nytt svømme- og badeanlegg i en total bassengstruktur for Tromsø kommune.
4. Det anbefales at et moderne svømme- og badeanlegg i Tromsø planlegges nøkternt og i samarbeid med den beste nasjonale/ internasjonale ekspertisen på feltet. Ved bygging av mange av de nye anleggene ble det gjort nokså omfattende prosjekteringsfeil og/ eller feil ved prosjektledelse/ økonomisk styring. Ved god prosjektering og prosjektledelse/ økonomisk styring kan et prosjekt i Tromsø trolig bygges rimeligere og bedre enn andre plasser. Det er et stort potensial for å lære av andre sine feil.
5. Det vil antakelig være en fordel å finne et økonomisk samarbeid mellom det offentlige og private aktører. Et stort svømme- og badeanlegg har så mange dagsbesøk at det oppstår mange kommersielt interessante muligheter. Finansiering etter OPS modellen (Offentlig Privat Samarbeid) kan være en effektiv løsning med god spredning av risiko.
6. Et stort svømme- og badeanlegg besøkes av så mange mennesker at det bør etableres på et sted med god infrastruktur (vei, buss, utearealer) og med relativt høy befolkningstetthet i nrområdet.
7. En bør i ordinær drift planlegge en effektiv bruk av personalressurser. Pirbadet finansierer hele 26 årsverk. Personalkostnader utgjør kr. 8,45 mill., dvs. hele 42% av driftsbudsjettet for 2004. En bør ta hensyn til dette under planlegging av bassengene, overvåkingssystemer og teknisk vedlikehold. Videre bør en se på samarbeidet med skoleverket ved undervisning og samarbeid med svømmeklubbene ved treningsbruk og svømmeopplæring.

Tabell 1: Nøkkeltall fra noen moderne norske svømmeanlegg: investeringer, størrelse, besøkstall, drift^{1 2}

Anlegg	ferdigstilt	kvm	investert i mill. kr.	betalende besøk per år i 1000	inntekt i mill. kr. per år	billettpris (barn/voksen)	Resultat i mill. kr. per år, samt [drifts- + finanskostnad = (total kostnader)] i parentes
Pirbadet (Trondheim)	2001	14000	272	300	29,3	60/95	- 4,1 [drift 23,7 + finans 9,7 = (33,4)]
Østfoldbadet (Askim)	2000	4000	73	157-200	ikke tall	65/90	- 2,3 [drift 13,4 + renter 3,4]
Grottebadet (Harstad)	2003		128	ca. 100	ca. 12	110	- 2,0 prognose
Rjukan	2003	1500	63,5	65	4,6	50/75	- 4,1 [drift 5,2 + finans 3,5 = (8,7)]
Nordlandsbadet (Bodø) (bare budsjettall)	2004		113	130	ikke tall	snitt 65	ikke tall
Kristiansundbadet (bare budsjettall)	2005	2100	80	100 + 70 (skoler)	12,6	snitt 57	-4,5 [drift 9,6 + finans 7,5 = (17,1)]
Havhesten (Flora)	2000	3000	50	60	2,0	45/75	- 5 til -7 [drift 5,1]

Bilder fra Pirbadet

¹ Tallene er ikke justert for inflasjon

² Der tilgjengelig stammer tallene fra det siste offisielle årsregnskapet, ellers fra budsjett eller stipulering

4 Situasjonsbeskrivelse for bassengene i Tromsø kommune

4.1 Generelt

Det er i dag et stort etterslep på vedlikeholdet på bassengene i Tromsø kommune. I tillegg har Tromsø kommune ikke klart å finansiere tilpasning av eksisterende basseng til de nye forskriftene for badeanlegg, bassengbad og badstue m.v. som trådte i kraft den 01.08.96. Den 01.08.2002 skulle alle anlegg være i overensstemmelse med forskriften.

Vi står av den grunn i dag ovenfor et behov for fullstendig rehabilitering av samtlige anlegg. Dette gjelder så vel det bygningsmessige som oppgradering av de tekniske anleggene som luftbehandlingsanlegg, avfukkingssystem, brannalarmanlegg, renseanlegg, sirkulasjonssystem, styring av anleggene, med mer.

Forskriften stiller strenge krav til renseanlegg, sirkulasjonssystem, vannkvalitet, areal rundt basseng osv. Sirkulasjonssystemet skal fungere slik at det ikke noe sted i bassenget oppstår bakevjer, der det samles vann som ikke effektivt tar del i sirkulasjonen. Sirkulasjonsmengden (mengde vann som skiftes ut pr. tidsenhet) skal være minst 2 m³ vann pr. time pr. badende. Det vil si at hvis det er 20 badende skal det skiftes ut 40 tonn vann/time.

Forskriften stiller krav til at det skal være overløpsrenner som sikrer at vann aldri renner tilbake til bassenget fra rennene og dekket rundt bassenget. I dag har vi skvalperenner i flere av bassengene. Dette er renner som er i bassengveggene. På Alfheim vil opparbeidelse av overløpsrenne medføre en økt tilførsel av 120 tonn vann, eller 1/5 av den eksisterende vannmengden. Bassenget er ikke konstruert for denne økte belastningen. I tillegg vil opparbeidelse av selve rennene rundt bassenget og rørsystem fra dem, være svært kostnadskrevenne.

Generelt for alle eksisterende bassenger er at sirkulasjonssystemet ikke er konstruert for dagens krav. Dette gjelder så vel rørledninger, bunn- og undervannsavløp, kanaler, pumper, utjevningsbasseng og renseanlegg. Dimensjonene er for små, og det er for få bunnutløp og innløpsdyser, slik at vi får stillestående vann i bassengene.

I følge departementet skal det ved en rehabilitering av anlegget, ikke lenger kunne gis dispensasjon fra forskriften.

4.2 Rehabiliteringsbehov for svømmeanlegg i Tromsø

9 av bassengene til Tromsø kommune ble bygget før 1975, de 4 øvrige ble bygget mellom 1980 og 1990. Det har i for liten grad vært foretatt vedlikehold av anleggene, og samtlige anlegg står ovenfor behov for en total rehabilitering. Høy fuktighet og temperatur, aggressivt miljø og høy bruksfrekvens har medført stor slitasje både på utvendige og innvendige konstruksjoner. Anleggene ble dimensjonert for mye lavere temperaturer enn det som kreves i dag. De mindre arbeidene som har vært/ vil bli utført på bassengene på Mortensnes, Tromsdalen og Grønnåsen skole samt Stakkevollanlegget, vil kun medføre av vi kan ha anleggene åpne en kort, midlertidig periode.

En detaljert gjennomgang av rehabiliteringsbehovet i alle basseng gies i vedlegget på side 26 i Kapittel 9.2 .

4.3 Kostnad - nytteeffekt ved rehabilitering

Erfaringer fra andre steder i landet har vist at i tilfeller hvor det må omfattende rehabiliteringsarbeider til for å få anlegget i forsvarlig stand, vil det være mer forsvarlig å bygge et nytt anlegg. Årsaken til dette er at det ved gjennomføring av kompliserte rehabiliteringer, ofte dukker opp uavdekte skader som man ikke får oversikt over før en rehabilitering er i gang. I tillegg vil usikkerhet i forhold til tidsbruk, fremdrift og uforutsette problemer, føre til at anbyderne legger seg på et høyere kostnadsnivå enn de normalt ville gjort dersom alle faktorene var mer under kontroll. Rehabiliterte anlegg blir aldri som nye, og det vil ofte ikke gå mer enn 8- 10 år, før man igjen må foreta kostbare utbedringer. I 1993 ble det foretatt rehabilitering av betongkonstruksjoner på Alfheim. I dag er det igjen behov for rehabilitering av betongen. Drifts- og energikostnadene vil være langt lavere i et nytt anlegg. Et rehabilitert anlegg vil ikke fullt ut kunne tilfredsstille det behovet brukere i dag forventer av et moderne basseng.

Kostnadene til rehabilitering av anleggene som er nødvendig for å kunne dekke behovet til skoleelever, er anslått i størrelsesorden 229 mill. kr. Dette er en betydelig kostnad, og kost/ nytteeffekten må vurderes nøye. Vi står nå ovenfor et grunnleggende veivalg der hele bassengproblematikken bør utredes. Dette gjelder kostnader for rehabilitering og drift av 11 anlegg, sett opp mot ny bassengstruktur og moderne anlegg. Ved å rehabilitere dagens anlegg, vil ikke behovet på Kvaløysletta fullt ut kunne dekkes.

Fra Departementet er det gitt uttrykk for at de i fremtiden vil prioritere anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og unge, og spesielt skal det prioriteres anlegg som gir et tilbud til alle.

Et nytt og stort svømme- og badeanlegg tilfredsstiller krav som funksjonshemmede, barn, ungdom samt publikum for øvrig stiller til slike anlegg, da de kan inneholde et hovedbasseng, vannrutsjebane, terapibad, varmtvannsbasseng med motstrømsdyser, stupeanlegg, barnebasseng med vannspeil, boblebad med mer. Disse anleggene resulterer i økt publikumsaktivitet og større inntjening. Anleggene kan bygges i synergi med andre aktiviteter som idrettsanlegg, kjøpesentre, helsesenter, kafeer, etc. Anlegget vil være et opplevelsessenter, og senter for helse og velvære.

5 Lokalisering av et svømme- og badeanlegg i Tromsø

Rådmannen har ved Eiendoms og Utviklingsetaten gitt innspill til utvalget. En har først og fremst sett på tilgjengelige egnede kommunale eiendommer. Et kommunalt eie gir mulighet til at Tromsø kommune kan legge inn tomteverdien som egenkapital i prosjektet.

5.1 Breivika

I Breivika finnes kommunalt eid areal på sjøsiden øst av Ringvegen/ Skattøravegen. Området fra Tverrforbindelsen til Gimle inngår i samlet havneplan og forvaltes av KF Tromsø Havn. Øst for Gimle er det areal med sjøtilknytning som er over 20 000 m² stort. I området kan det i fremtiden også bli tilknytning til eventuelt fjernvarmenett som kan gi tilgang til energi fra forbrenningsanlegget på Nordøya. Dette forutsetter realisering av fjernvarmenett og forbrenningsanlegg. Området har stor befolkningskonsentrasjon, bl. a. på grunn av mange arbeidsplasser (UNN, UiTø, Forskningsparken, etc.).

Veiforbindelsene er eksellent med store trafikkårer i alle fire retninger, dvs. Tverrforbindelse mot Kvaløya, Skattøravegen mot Nordøya, Tromsø Sundtunnel til fastlandet og Stakkevollvegen til Sentrum. Ulempen kan være at området er tenkt brukt til havn, samt at et svømme- og badeanlegg ikke vil ligge i det arkitektonisk mest spennende området. Det vil derfor kunne bli en interessekonflikt.

5.2 Nordøya Øst

På Nordøya Øst har Tromsø kommune store areal med sjøgrunn som er under konsekvensutredning for maritimt industriområde. Stort nok areal (> 20 000 m²) finnes rett øst av lokalitet for SMOR og eventuelt nytt forbrenningsanlegg. Arealene har sjøtilknytning og i fremtiden kan det bli tilknytning til energi fra et forbrenningsanlegg dersom det etableres. Området har moderat befolkningstetthet. Veiforbindelsene forløper i nord-sør retning og må muligens oppgraderes. Ulempen kan også her være at området er tenkt brukt til industrielt formål, samt at et svømme- og badeanlegg ikke vil ligge i det arkitektonisk mest spennende området. Også her kan det bli en interessekonflikt.

5.3 Langnes

Kommunen eier stort nok areal til svømme- og badeanlegg øst for flyplassen / nord for Ørnevegen. Området er avsatt til grønt bruk og fremtidig idrettsanlegg og har ikke sjøtilknytning. I området kan det i fremtiden muligens bli tilknytning til eventuelt fjernvarmenett. Dette forutsetter at utbygger trekker trassè for fjernvarme opp mot Øvre Breivang, dvs. en beslutning som tas av andre parter. Området har stor befolkningkonsentrasjon.

Veiforbindelsene er også her eksellent med store trafikkårer i alle fire retninger, dvs. Tverrforbindelse, vei til Havna, Langnestunnel til Sentrum og fire felts vei til Kvaløya. Begrensninger ligger i at dimensjon på eksisterende vann- og avløpsledning kan være for liten, samt restriksjoner mht. byggehøyde på grunn av flyplassen (umulig å fravike).

5.4 Tromsdalen nord for Tromsøbrua

I Tromsdalen finnes store kommunalt eide arealer nord og sør for Tromsdalselva (mellom bruen og kirkegården og nord for Tromsdalselva). Felles for disse områdene er at de er bygget opp på tidligere søppelfyllinger som muligens vil kreve tiltak for å unngå setningsproblemer og avgassing. Arealene har sjøtilknytning. I området kan det i overskuelig fremtid ikke bli aktuelt med tilknytning til fjernvarmenett med energi fra forbrenningsanlegget på Nordøya. Området har stor befolkningkonsentrasjon. Veiforbindelsene er fremragende i fire retninger, dvs. Tromsøbrua til Sentrum, Tromsø Sundtunnel til Kvaløya og Nordøya, og vei til fastlandet sør og nord.

6 Alternative bassengstrukturer med inkorporert nytt svømme- og badeanlegg

Utvalget tegner fire skisser for alternative bassengstrukturer. Skissene skal vise vilke muligheter mht. lokalisering og økonomi et framtidig samspill av basseng gir. Skissene skal på ingen måte utelukke andre alternativer som ikke er vurdert her.

Syv av kommunens sentrumsnære bassenger, samt de tre distriktsbassengene blir brukt/ har blitt brukt av skolene. Det er 28 sentrumsnære skoler, samt 15 distriktsskoler i barne og ungdomstrinnet. Dette medfører at det allerede i dag er behov for omfattende transport av elever. Også i alle de skisserte alternativene er det behov for elevtransport.

Bassengene på Lunheim og Bjerkaker skole lar seg ikke rehabilitere uten en fullstendig ombygging av anleggene. Dette vil være svært kostnadskrevenende. Bassengene er små, og vil ha et lavt maksimumstall for antall badende i timen. Byggforvaltningen anbefaler av den grunnen ikke at anleggene blir rehabilitert. Bassenget på Tromsdalen Skole lar seg vanskelig tilrettelegge for framtidig bruk og anlegget vil være svært kostnadskrevenende å utbedre. Det er derfor kun foreslått rehabilitert i et av alternativene.

Kulturavdelingen konstaterte i notat i 1998 at det var behov for et 25-meters basseng på Kvaløysletta.

For å kunne dekke fremtidens behov for svømmebasseng i sentrumsnære områder er det anslått et minimumsbehov for 4 stk 25-meters basseng.

6.1 Alternativ 1 –rehabilitering av eksisterende basseng

De eksisterende skolebassengene og svømmehallene rehabiliteres. Bassengene på Bjerkaker og Lunheim skole rehabiliteres ikke. I stedet for å rehabilitere bassenget på Kvaløysletta skole, foreslås det å bygge nytt 25-meters basseng der. I følge Pedagogisk Utviklingsstøtte (PUST – tidligere oppvekstkontor) dekker alternativ 1 behovet for svømmeopplæring av skoleelevene.

Tabell 2 - Alternativ 1: minimumsløsning (ingen svømme- og badeanlegg)

Basseng	Byggeår	Størrelse basseng lengde X bredde:	Status	rehabiliteres
Alfheim	1961	25 x 10,5 m2 9,8 x 3,7	Åpent	X
Bjerkaker	1965	10 x 5 m2	Stengt	nei
Brensholmen	1973	12,5 x 8,5 m2	Åpent	X
Grønnåsen	1969	12,5 x 8,5 m2	Stengt	X
Kroken	1974	25 x 8,5 m2	Stengt	X
Kvaløysletta	1969	12,5 x 10,5 m2 nytt 25 m basseng	Åpent	X
Lunheim	1984	8,5 x 8,5 m2	Stengt	nei
Mortensnes	1972	12,5 x 8,5 m2	Åpent	X
Nansenv barnehage	1982	4,75 x 2,4 m2	Åpent	X
Ramfjord	1968	12,5 x 8,5 m2	Åpent	X
Stakkevollan	1983	25 x 12,5 m2	Åpent	X
Tromsdalen	1962	12,5 x 7 m2	Åpent	nei
Tromvik	1987	12,5 x 6,5 m2	Åpent	X
Antall 25-meters basseng:				4 stykk

Fordeler:

- Kort vei for noen skoleelever
- Dekker behovet for svømmeopplæring
- Billigere billetter enn i et svømme- og badeanlegg
- Trivselsfaktor for nærområdet

Ulemper:

- Vil ikke få noe forbedret tilbud (bare 4 X 25m baner) og internasjonale idrettsmål
- Dekker ikke fritids- og rekreasjonsbehovet ut fra de krav og ønsker som stilles i dag
- Ved rehabilitering vil nye vedlikeholdskostnader opptre etter kort tid

6.2 Alternativ 2 – nytt badeanlegg på Langnes og rehabilitering av utvalgte basseng

Ved å bygge et nytt badeanlegg med 50-meters basseng på Langnes, samt rehabiliterer Stakkevollan og Kroken idretts- og svømmehall, dekkes behovet sentrumsnært. I tillegg rehabiliteres distriktsbassengene:

Tabell 3 - Alternativ 2: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg på Langnes

Basseng	Byggeår	Størrelse basseng lengde X bredde:	Status	rehabiliteres eller nybygg
Nytt anlegg Langnes		10 000 m ²		X
Alfheim				nei
Bjerkaker				nei
Brensholmen	1973	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Grønnåsen	1969	12,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Kroken	1974	25 x 8,5 m ²	Stengt	X
Kvaløysletta	1969	12,5 x 10,5 m ² nytt 25 m basseng	Åpent	nei
Lunheim	1984	8,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Mortensnes	1972	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	nei
Ramfjord	1968	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Stakkevollan	1983	25 x 12,5 m ²	Åpent	X
Tromsdalen	1962	12,5 x 7 m ²	Åpent	nei
Tromvik	1987	12,5 x 6,5 m ²	Åpent	X
Antall 25 og 50 -meters basseng:			2 X 25m + 1 X 50m (totalt tilsv. 6X25 m)	

Fordeler:

- Tilbud til flest mulig med opplevelser, rekreasjon, helse og velvære, mosjonering
- Dekker behov for opplæring og undervisning
- Tilfredstillende for idretten
- Bra tilbud for turister
- Totalt sett rimeligste løsning i forhold til drift- og finanskostnader
- Lokalisering god i forhold til. befolkningstetthet, framtidig fjernvarmetrassè og vei

Ulemper:

- Høyere kapitalkostnad krever god finansiering og innebærer høyere økonomisk risiko
- Noe økte transportutgifter pga lengre reiseavstand for en del skoleelever
- Dyrere billetter i selve svømme- og badeanlegget

- Lokalisering ikke god i forhold til avstand til sjøen (varmepumpeanlegg)

6.3 Alternativ 3 – nytt badeanlegg i Tromsdalen og rehabilitering av utvalgte basseng

Bygge nytt badeanlegg med 50-meters basseng i Tromsdalen samt rehabiliterer Stakkevollan idretts- og svømmehall. I stedet for å rehabiliterer bassenget på Kvaløysletta skole, foreslås det å bygge nytt 25-meters basseng i området. I tillegg rehabiliteres distriktsbassengene:

Tabell 4 - Alternativ 3: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg i Tromsdalen

Basseng	Byggeår	Størrelse basseng lengde X bredde:	Status	rehabiliteres eller nybygg
Nytt anlegg Tromsdalen		10 000 m ²		X
Alfheim				nei
Bjerkaker				nei
Brensholmen	1973	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Grønnåsen	1969	12,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Kroken	1974	25 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Kvaløysletta	1969	12,5 x 10,5 m ² nytt 25 m basseng	Åpent	X
Lunheim	1984	8,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Mortensnes	1972	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	nei
Ramfjord	1968	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Stakkevollan	1983	25 x 12,5 m ²	Åpnes	X
Tromsdalen	1962	12,5 x 7 m ²	Åpent	nei
Tromvik	1987	12,5 x 6,5 m ²	Åpent	X
Antall 25 og 50 -meters basseng:			2 X 25m + 1 X 50m (totalt tilsv. 6X25 m)	

Fordeler:

- Tilbud til flest mulig med opplevelser, rekreasjon, helse og velvære, mosjonering
- Dekker behov for opplæring og undervisning
- Tilfredstillende for idretten
- Bra tilbud for turister
- Totalt sett nest rimeligste løsning i forhold til drift- og finanskostnader
- Lokalisering god i forhold til befolkningstetthet, sjøtomt (varmepumpeanlegg) og vei

Ulemper:

- Høyere kapitalkostnad krever god finansiering og innebærer høyere økonomisk risiko
- Noe økte transportutgifter pga lengre reiseavstand for en del skoleelever
- Dyrere billetter i selve svømme- og badeanlegget
- Lokalisering ikke god i forhold til framtidig fjernvarmetrassè.

6.4 Alternativ 4 – nytt badeanlegg på Skattøra/ Breivika og rehabilitering av utvalgte basseng

Bygge svømme- og badeanlegg med 50-meters basseng på Nordøya eller i Breivika. Ved å rehabiliterer Alfheim og bygge nytt 25-meters basseng på Kvaløysletta, dekkes behovet sentrumsnært. I tillegg rehabiliteres distriktsbassengene:

Tabell 5 - Alternativ 4: rehabilitering av utvalgte anlegg pluss nytt anlegg på Skattøra

Basseng	Byggeår	Størrelse basseng lengde X bredde:	Status	rehabiliteres eller nybygg
Nytt anlegg Skattøra		10 000 m ²		X
Alfheim				X
Bjerkaker				nei
Brensholmen	1973	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Grønnåsen	1969	12,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Kroken	1974	25 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Kvaløysletta	1969	12,5 x 10,5 m ² nytt 25 m basseng	Åpent	X
Lunheim	1984	8,5 x 8,5 m ²	Stengt	nei
Mortensnes	1972	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	nei
Ramfjord	1968	12,5 x 8,5 m ²	Åpent	X
Stakkevollan	1983	25 x 12,5 m ²	Åpnes	nei
Tromsdalen	1962	12,5 x 7 m ²	Åpent	nei
Tromvik	1987	12,5 x 6,5 m ²	Åpent	X
Antall 25 og 50 -meters basseng:				2 X 25m + 1 X 50m (totalt tilsv. 6X25 m)

Fordeler:

- Tilbud til flest mulig med opplevelser, rekreasjon, helse og velvære, mosjonering
- Dekker behov for opplæring og undervisning
- Tilfredstillende for idretten
- Bra tilbud for turister
- Totalt sett rimeligere enn bare rehabilitering men noe dyrere enn Alt. 2 og Alt. 3
- Lokalisering god i forhold til. sjøtomt og fjernvarmenett (framtidig forbrenningsanlegg)

Ulemper:

- Høyere kapitalkostnad krever god finansiering og innebærer høyere økonomisk risiko
- Noe økte transportutgifter pga lengre reiseavstand for en del skoleelever
- Dyrere billetter i selve svømme- og badeanlegget
- Mulig arealkonflikt med havneinteresser eller industrielle interesser.

7 Økonomiske scenarier og finansiering

7.1 Modellanlegg for Tromsø

Historiske tall for drift av bassengene Alfheim, Kroken og Stakkevollan viser at man tidligere har hatt over 130 000 betalende årsbesøk i disse anleggene. I et nytt svømme- og badeanlegg vil en på grunn av større attraksjonsverdi kunne påregne en økning av antall besøk i forhold til historiske tall. Noen konsulenter ganger befolkningstallet med 4.4 for å finne et teoretisk forventet besøkstall for et svømme- og badeanlegg. Konsulentfirma Asplan Viak bruker en noe mer komplisert modell i sine beregninger. Utvalget føler seg komfortabel ved å bruke 200 000 betalende årsbesøk som et teoretisk inntektsgivende grunnlag i scenariene for Tromsø i denne rapporten. Skolenes og idrettens bruk vil komme i tillegg.

Totalinntekt med alle aktiviteter, inkludert utleie, kafeteria, etc. er lagt inn med kr. 15 millioner per år. Modellanlegget er lagt ut med et driftsbudsjett på kr. 12 millioner/år. Disse anslagene støtter seg på tallmaterialet i Tabell 1: Nøkkeltall fra noen moderne norske svømmeanlegg: investeringer, størrelse, besøkstall, drift på side 9.

Totalinvesteringen for ca. 10 000 m² bruttoareal svømme- og badeanlegg er i scenariene stipulert til kr. 200 millioner.

Ved finansieringen forutsettes at prosjektet får tilgang på tippemidler på kr. 20 mill. (se Kapittel 9.3, side 29), samt at Tromsø kommune bidrar med tomt og egeninnsats i form av planlegging og ledelse verdt kr. 15 millioner. Det er derfor lagt inn kapitalkostnader for ekstern finansiering av kr. 165 millioner.

7.2 Økonomiske scenarier for svømme- og badeanlegg og bassengsituasjonen i Tromsø Kommune

Kapitalkostnader er i modelleringsøyemed for alle scenarier lagt inn som annuitetslån med 4% rente. Rehabiliterte anlegg er stipulert til levetid på 20 år og simulert som 20 års annuitet. Et nytt badeanlegg er stipulert til levetid på 30 år og simulert som 30 års annuitet.

Tabell 7: Totaloversikt over 4 alternative bassengstrukturer i Tromsø med og uten nytt svømmeanlegg på side 20 viser de fire scenariene som er beskrevet i Kapittel 6 ovenfor. For hvert scenario er det lagt inn investeringsbehov, årlige driftsutgifter og årlige driftsinntekter. For å kunne sammenligne scenariene gjøres en del forenklinger som ikke helt er i samsvar med virkelige forhold. Man går for eksempel ut fra at alle investeringer foretas på samme dag, samt at investeringene betales ned som et annuitetslån med samme løpetid som tiden anleggene avskrives over. I praksis vil kommunen ta opp serielån og avskrive anleggene med relativt konstante årlige beløp.

Scenariene gir interessante opplysninger som oppsummeres i Tabell 6 på side 18. I dagens struktur må Tromsø kommune etter rehabilitering bevilge til bare den rene driften av svømmeanleggene ca. kr. 11,3 millioner per år. Mye av det er FDV kostnader. Disse kostnadene ligger med unntak av Kroken bassenget allerede inne i dagens budsjetter, for eksempel i skolebudsjettene.

En ren rehabilitering vil bli den mest kostbare løsning for Tromsø kommune. Dette skyldes kortere levetid av rehabiliterte anlegg sammenlignet med nybygg, samt at man i et svømme- og badeanlegg har betydelige driftsinntekter. I en rehabilitert struktur uten nybygg må kommunen trolig subsidiere drift, renter og avskrivninger med ca. kr. 28 millioner årlig. Etter rehabilitering må en derfor i forhold til dagens situasjon budsjettere med økte bevilgninger på ca. kr. 16.9 millioner per år.

De tre alternativene med et nybygd svømme- og badeanlegg gir derimot et lavere behov for bevilgninger til hele bassengstrukturen, dvs. mellom kr. 20 og 21.8 millioner kr. per år. Når en tar hensyn til dagens driftsbevilgninger som allerede er på kr. 11.3 millioner må Tromsø kommune her budsjettere med økte bevilgninger mellom kr. 8.7 og 10.5 millioner kr. årlig for drift, renter og avdrag. En inkorporering av et nytt svømme- og badeanlegg i dagens bassengstruktur fremstår derfor som en økonomisk fornuftig løsning.

I Tabell 8: mulig kostnadsutvikling ved først å bygge nytt svømmeanlegg i Tromsø på side 21 vises kostnadsutvikling ved nybygg og samtidig utfasing av utslitte basseng. Dersom et nytt svømme- og badeanlegg står ferdig i begynnelsen av 2008 samtidig som 6 nedslitte basseng fases ut blir det forholdsvis små tilleggs kostnader for kommunen fram til året 2009. Årlig total kostnad på grunn av økte finansutgifter øker da først etter full rehabilitering av de resterende bassengene fra 2009 til 2011.

Tabell 6 oppsummering av økonomiske funn i 4 scenarier (alle tall i mill. kroner)

	Rehabilitering	Anlegg Langnes + rehabilitering	Anlegg Tromsdalen + rehabilitering	Anlegg Nordøya + rehabilitering
Årlig driftskostnad	16,4	19,6	19,2	20,7
Årlig inntekt	5,1	16,4	16,4	18,7
driftsunderskudd	11,3	3,2	2,8	2,0
Årlig finanskostnad med avdrag	16,9	16,8	17,6	19,8
Årlig underskudd	28,2	20,0	20,4	21,8
Underskudd i dag	11,3	11,3	11,3	11,3
Årlig merkostnad for Tromsø kommune i forhold til dagens struktur	16,9	8,7	9,1	10,5

Utvalget kan trekke klare konklusjoner ut av disse scenariene:

1. En ren rehabilitering av eksisterende bassengstruktur vil bli den mest kostbare løsning for Tromsø kommune. Den innebærer kort levetid i de rehabiliterte anlegg (maks 20 år) Kommunen må trolig støtte en slik bassengstruktur med ca. kr. 28 millioner årlig. Etter rehabilitering må en derfor i forhold til dagens utgifter budsjettere med økt støtte til drift på ca. kr. 16.9 millioner per år.
2. En inkorporering av et nytt svømme- og badeanlegg i en nykomponert bassengstruktur fremstår som en økonomisk fornuftig løsning. De tre alternativene med et nybygd svømme- og badeanlegg gir lavere underskudd for en ny bassengstruktur. De rimeligste alternativet ligger på kr. 20 millioner per år. Tromsø kommune må i dette alternativet sannsynligvis finne ytterligere kr. 8.7 millioner årlig i tillegg til dagens tilskudd for å drive dette. Dersom et nytt svømme- og badeanlegg står ferdig i begynnelsen av 2008 samtidig som 6 nedslitte basseng fases ut blir det forholdsvis små tilleggskostnader for kommunen fram til året 2009.
3. Et svømme- og badeanlegg med 50 metersbasseng vil gi nye muligheter for kostnadseffektiv sentralisert undervisning. I et 50 meters basseng kan Tromsø kommune prøve ut undervisning med spesialiserte lærekrefter. Ved ankomst i svømmeanlegget kan fast ansatte kommunale svømmelærere som er lønnet over skoleetaten overta undervisningen av elevene. På denne måten kan en spare unødig tidsbruk til transport av lærekrefter.
4. Et stort svømmeanlegg gir et vesentlig bedre svømmetilbud til byens befolkning. Tilgjengelig plass økes med enkapasitet tilsvarende fire 25 meters basseng, og flyttbare skillevegger kombinert med heve- og senkbar bunn i deler av bassenget øker brukervennligheten i forhold til opplæring og undervisning

5. Et svømme- og badeanlegg i de her foreslåtte nykomponerte bassengstrukturene vil ikke føre til en vesentlig økning av bruk av buss til skolenes svømmeundervisning. Tromsø kommune driver i dag 43 skoler. Av disse har 7 skoler basseng dersom en rehabiliterer dagens spredte bassengstrukturen (Alternativ 1). Med et nytt svømme- og badeanlegg har 4 skoler basseng i alternativ 2 og 3, og 5 skoler basseng i alternativ 4.

Stupetårn og 50 meters basseng i bakgrunn av vannsklier i Pirbadet

Basseng	Bygge- år	Størrelse basseng lengde X bredde: areal	Status	Alt. 1, min.løsning (ingen badeland)			Alt. 2 (Badeland Langnes)			Alt. 3 (Badeland Tromsdal)			Alternativ 4 (Badeland Skattøra)		
				Investering i rehabi- listering	Drifts Utgifter	Drifts Inntekter	Badeland & rehab. invest.	Drifts utgifter	Drifts inntekt	Badeland & rehab. invest.	Drifts- utgifter	Drifts- inntekt	Badeland & rehab. invest.	Drifts utgifter	
Badeland Tromsø		ca 10.000 m2 areal					165	12	15	165	12	15	165	12	
Alfheim	1961	25 x 10,5 m2 9,8 x 3,7	Åpent	50	4.7	3							50	4.7	
Bjerkaker	1965	10 x 5 m2	Stengt												
Brensholmen	1973	12,5 x 8,5 m2	Åpent	14	0.8	0	14	0.8	0	14	0.8	0	14	0.8	
Grønnåsen	1969	12,5 x 8,5 m2	Stengt	15	1	0									
Kroken	1974	25 x 8,5 m2	Stengt	35	2.4	0.7	35	2.4	0.7						
Kvaløysletta	1969	12,5 x 10,5 m2 nytt 25 m basseng	Åpent	45	2.0	0.7				45	2	0.7	45	2	
Lunheim	1984	8,5 x 8,5 m2	Stengt												
Mortensnes	1972	12,5 x 8,5 m2	Åpent	15	0.8	0									
Nansenv barnehage	1982	4,75 x 2,4 m2	Åpent	5	0.3	0									
Ramfjord	1968	12,5 x 8,5 m2	Åpent	10	0.8	0	10	0.8	0	10	0.8	0	10	0.8	
Stakkevollan	1983	25 x 12,5 m2	Åpnes	30	3.2	0.7	30	3.2	0.7	30	3.2	0.7			
Tromsdalen	1962	12,5 x 7 m2	Åpent										10	0.7	
Tromvik	1987	12,5 x 6,5 m2	Åpent	10	0.4	0	10	0.4	0	10	0.4	0	10	0.4	
Sum				229	16.4	5.1	264	19.6	16.4	274	19.2	16.4	304	20.7	
Årlig finanskostnader rehabiliterte anlegg (20 år, rente 4%pa)					16.85			7.28			8.02			10.23	
Årlig finanskostnader nye anlegg (30 år, rente 4%pa)								9.54			9.54			9.54	
Årlig totalkostnad (finans + driftskostnader)					33.25			36.43			36.76			40.47	
Årlige inntekter					5.10			16.40			16.40			18.70	
Årlig underskudd (totalkost - inntekter)					28.15			20.03			20.36			21.77	
Årlig driftsunderskudd med dagens struktur					11.30			11.30			11.30			11.30	
Årlig merkostnad i forhold til i dag:					16.85			8.73			9.06			10.47	

Tabell 7: Totaloversikt over 4 alternative bassengstrukturer i Tromsø med og uten nytt svømmeanlegg

Oppstart basseng												
	2008			2009			2010			2011		
Basseng	Badeanlegg - Langnes			Kroken			distrikterne			Stakkevollan		
	investert	Drifts utgifter	Drifts inntekt	investert	Drifts utgifter	Drifts inntekt	investert	Drifts utgifter	Drifts inntekt	investert	Drifts utgifter	Drifts inntekt
Nytt Svømme- og badeanlegg	165	12	15		12	15		12	15		12	15
Brensholmen		0.8	0		0.8	0	14	0.8	0		0.8	0
Kroken		0.5	0	35	2.4	0.7		2.4	0.7		2.4	0.7
Ramfjord		0.8	0		0.8	0	10	0.8	0		0.8	0
Stakkevollan		3.2	0.7		3.2	0.7		3.2	0.7	30	3.2	0.7
Trømsvik		0.4	0		0.4	0	10	0.4	0		0.4	0
Tromsdalen												
Alfheim												
Grønnåsen	disse	fases	ut									
Kvaløysletta												
Mortensnes												
Nansenv												
Sum	165	17.7	15.7	35	19.6	16.4	34	19.6	16.4	30	19.6	16.4
finanskost rehab. anlegg		0.00			2.58			5.08			7.28	
finanskost nye anlegg		9.54			9.54			9.54			9.54	
totalcost (finans + drift)		27.24			31.72			34.22			36.43	
inntekter		15.70			16.40			16.40			16.40	
underskudd (totalcost - inntekter)		11.54			15.32			17.82			20.03	
underskudd i dag		11.30			11.30			11.30			11.30	
merkost i forhold til i dag:		0.24			4.02			6.52			8.73	

Tabell 8: mulig kostnadsutvikling ved først å bygge nytt svømmeanlegg i Tromsø

7.3 Finansiering

Utvalget har i Kapittel 3.2 på side 8 gjort rede for at man på grunn av lite lønnsomhet ikke har tro på et rent privat finansiert totalprosjekt av et svømme- og badeanlegg. Prosjektet kan på tradisjonelt vis fullfinansieres av det offentlige. Utvalget synes imidlertid at en blanding av privat og offentlig finansiering kan åpne for interessante perspektiver.

7.3.1 Joint Venture

Tromsø kommune kan gå sammen med private investorer inn i et aksjeselskap for realisering av prosjektet. Utvalget tror ikke at en slik modell vil være realistisk. Private investorer vil fortsatt etterlyse lønnsomhet. Det vil også kunne oppstå problemer i forhold til definisjon av ansvarligheter. Joint Venture modellen er antakelig uegnet for dette svømmeanlegget.

7.3.2 Offentlig Privat Samarbeid

Offentlig Privat Samarbeid (OPS) er et samarbeid mellom offentlig og privat sektor om et prosjekt eller en tjeneste, der privat sektor tar en større del av ansvaret knyttet til utvikling og/eller drift av prosjektet/tjenesten. OPS - nettportalen inneholder nyttig og oppdatert informasjon om denne typen samarbeid, med fokus på byggeprosjekter der den private aktøren tar ansvar både for utvikling og drift av den offentlige tjenesten.

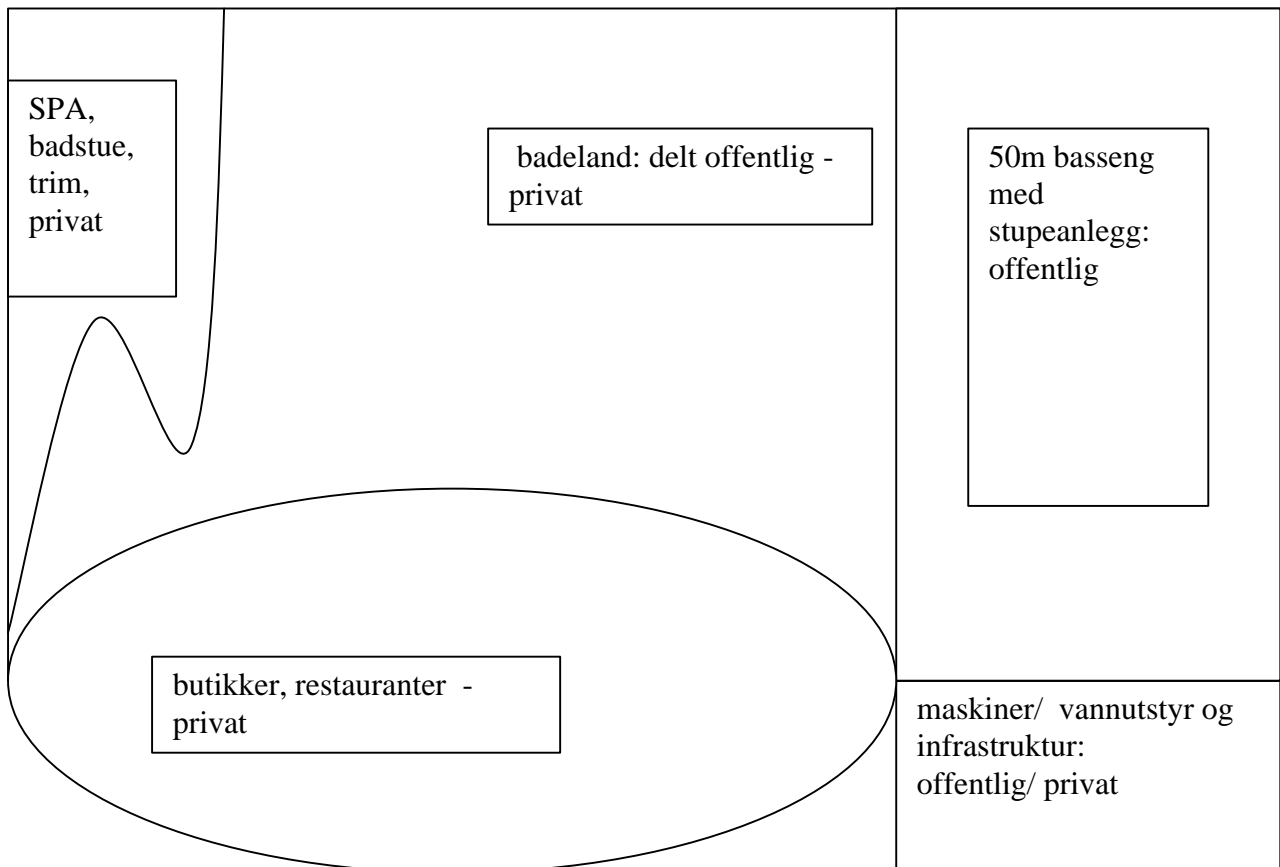
Det nye politihuset i Trondheim, vist på bildet til venstre, er et typisk OPS-prosjekt. KLP Eiendom er byggherre og eier av prosjektet, mens Politiet har forpliktet seg til å leie bygget over en 20 års periode med opsjon på ytterligere 10 år. Skanska Norge AS var totalentreprenør i prosjektet som ble åpnet i februar 2004.

7.3.3 Offentlig og privat finansiering strukturert etter ansvar og interesse

Finansiering etter OPS modellen (Offentlig Privat Samarbeid) kan være en effektiv løsning. Det anbefales at den finansielle strukturen følger ansvarsstrukturen i henholdsvis offentlig og privat ansvar. I Figur 1: skjematisk tegning som viser mulig ansvarsfordeling mellom det offentlige og private aktører på neste side, vises hvordan en kan se for seg fordeling av ansvar i et stort svømme- og badeanlegg. Aktørene kan i dette oppsettet eie og finansiere de fysiske investeringene som skissert i tegningen, dvs. Tromsø kommune eier og finansierer 50 m banen, næringslivet eier og finansierer de kommersielle områdene som avdelingene for velvære, trim, restauranter, butikker, etc. Arealer og utstyr med fellesfunksjoner, her foreslått som maskiner, infrastruktur og badelandsseksjonen eies og finansieres av et OPS selskap. Driften kan organiseres etter ulike modeller. En kan for eksempel tenke seg et driftsselskap som joint venture mellom kommunen og private bare for badelandet og fellesarealer, mens kommunen og private driver selv hver sine avdelinger.

Med slike delte modeller for eierskap, finansiering og drift vil en oppnå en rekke fordeler. Tromsø kommune behøver ikke å ta opp så store lån, risikoen fordeles over flere aktører og de som driver sine avdelinger kan konsentrere og spisse seg på sine respektive tjenester. Ved å involvere flere aktører vil en også bidra til økt satsing av tilknyttet kommersiell aktivitet som igjen kan bidra til økt besøkstall. En deling av fasilitetene i svømmebane og badeland vil dessuten åpne for å skille prisen på ulike typer billett. De som bare vil svømme i 50meters bassenget kan få dette til en lavere billettpris enn de som vil bruke alle fasiliteter.

Figur 1: skjematisk tegning som viser mulig ansvarsfordeling mellom det offentlige og private aktører

8 Andre rammebetingelser: Reiseliv og energi

8.1 Reiseliv

Under drøftelsene om virkninger av et nytt moderne badeanlegg på reiselivsnæringen i Tromsø kom det fram en rekke argument som dempet forventningene om effekten fra markedsføring i forhold til internasjonal turisme. Utvalget kunne ikke finne belegg for at et stort svømme- og badeanlegg vil ha stor betydning i markedsføringen av Tromsø hos fjernturister. Dette beror på at avanserte svømme- og badeanlegg representerer nokså alminnelig rekreasjon og opplevelse i mange land i den vestlige verden.

Utvalget regner imidlertid med økte besøkstall fra regionen (Troms), samt med besøk av svømme- og badeanlegg fra turister når de først er kommet til Tromsø. Et svømme- og badeanlegg har sånt sett trolig stor attraksjonsverdi for reisende som er kommet til regionen.

8.2 Energi

Med basis i energiforbruk i andre anlegg forventer man et årlig forbruk på ca. 8 GWh i et svømmeanlegg på ca. 10 000 m² areal i Tromsø. Ca. 5 til 6 GWh av dette går til ren oppvarming. Tallene er på dette stadiet i den strategiske planleggingen beheftet med meget stor usikkerhet.

Oppvarmingsbehovet kan dekkes på flere måter. En kan nyttiggjøre seg fjernvarme, for eksempel fra et søppelforbrennings- eller et bio-brenselsanlegg, gass eller en kan bruke varmepumpeanlegg. Utvalget har til tross for iherdige forsøk ikke lyktes med å få konkrete prisanslag for varme levert fra et søppelforbrenningsanlegg. Fra ulike hold ble det antydnet at en driver vil ønske å få ”markedspris” for slik energi. Fra et varmepumpeanlegg er det anslått at man med renter, avskrivning og strømforbruk må betale mellom 30 og 40 øre per produsert KWh. Dette er bl.a. avhengig av strømpris - her har vi brukt 60 øre per KWh inkludert avgifter.

I et notat fra Troms Kraft Varme (Notat om forsyning med varme fra forbrenningsanlegg, side 31) antydes det at et svømme- og badeanlegg vil ha et forbruk på mellom 5 og 10% av et forbrenningsanlegg som produserer 50 – 80 GWh varme per år. I samme notatet antydes det også at et svømme- og badeanlegg og et forbrenningsanlegg ikke vil være avhengig av hverandre. Det gies også opplysninger om mulige traseer for fjernvarmen. Dette er tatt hensyn til i diskusjonen om lokalisering.

Samordning med en ishall vil gi gunstige forhold for miljøvennlig utnyttelse av energi. Ved samlokalisering vil energien som trekkes ut av isen kunne brukes til oppvarming av bassengvann. Dette praktiseres i dag i en rekke kombianlegg i Nederland. Det forutsetter bruk av varmepumpeanlegg.

Utvalget har dannet seg det inntrykket at energi levert fra et varmepumpeanlegg prismessig kan ligge på samme nivå som for fjernvarme. Dette forutsetter imidlertid at svømme- og badeanlegget får gode avtaler med fjernvarmeleverandør. Det kan derfor bli et problem dersom man etablerer svømme- og badeanlegget før fjernvarme eller søppelforbrenning er på plass. En vil da hverken klare å inngå forpliktende avtaler med en annen part eller få etablert systemet for oppvarming.

Det optimale vil være å kunne etablere både varmepumpe og tilkobling til fjernvarme. Svømme- og badeanlegget vil da ha fleksibilitet til å velge leverandør – for eksempel fjernvarme om sommeren når det er overskuddsproduksjon fra forbrenning, og varmepumpe om vinteren. Utvalget anbefaler at valg av energikilde optimaliseres utfra svømme- og badeanleggets plassering.

9 Vedlegg

9.1 Kildeopplysninger

Tabell 9 - kilder

Type	by / bad	kommentar
Saksframlegg Tromsø kommune for rehabilitering	Tromsø, alle store anlegg	gir oversikt over status i Tromsø, besøkstall, etc.
Notat om bruk av spillemidler (Tromsø kommune)	Tromsø	maks. tilskudd vil kunne ligge på kr. 20 mill.
Notat om kunstnerisk utforming	Tromsø, av Stine Fagertun	inspirerende nye tanker om lay out
Notat om tilgjengelige tomter (Tromsø kommune)	Tromsø	Utviser alternative beliggenheter
Statusrapport vedr. 50 m svømmeanlegg i Bergen	Bergen	
Forprosjekt, skisseprosjekt, arkitekttegninger, etc. , samt diverse meget omfattende dokumentasjon (8 dokumenter)	Trondheim, "Pirbadet"	kan være et modellanlegg for Tromsø (stor variant)
Utvidet skisseprosjekt	"Kristiansundbadet"	kan være modellanlegg for Tromsø (liten variant), ligner på "Østfoldbadet"
Brosjyrer	Wismar, Tyskland – "Wonnemar"	meget moderne bad, eksempel på spennende og attraktiv utførelse
avisartikkel og annen informasjon	Harstad, "Grottebadet"	godt besøkt nordnorsk variant i rik utførelse
avisartikkel	Setermoen, "Polarbadet"	godt besøkt nordnorsk variant i nøktern utførelse
artikkel i Badeteknisk Forum	Askim, "Østfoldbadet"	
artikkel i Badeteknisk Forum	"Rjukanbadet"	
artikkel i Badeteknisk Forum	Bodø, "Nordlandsbadet"	
SND rapport, Statusoversikt norske attraksjoner 2002	11 norske anlegg	I rapporten på 147 sider omhandles badeanlegg bare på 3 sider
intervju	Pirbadet, Østfoldbadet, Rjukanbadet, Havhesten, Polarbadet	

9.2 Detaljert gjennomgang av rehabiliteringsbehov for svømmeanlegg

9.2.1 Alfheim svømmehall

Begge bassenger har skvalperenner, og må bygges om til overløpsrenner. Sirkulasjonssystemet har for liten kapasitet. Sirkulasjonsmengden er kun på ca. 45 m³/time, hvilket gir en kapasitet på 22 badende pr. time. Normal belastning for et 25-meters bassenget bør være 70 badende. Det må etableres eget renseanlegg for barnebassenget. Renseanlegget må automatiseres. Det er pågående armeringskorrosjon i bassengkaret. Vindusveggene må skiftes. Bygget må oppgraderes brannteknisk mht. dører, vegger, nødlys. Bygget bør etterisoleres og takteking bør skiftes. Belysningen er for dårlig og må oppgraderes. Flisene rundt bassengene er lite sklisikre, og det er mye løs flis. Bygningen og bassengene må tilrettelegges for funksjonshemmede. Garderober må oppgraderes. Det er liten grunn til å tro at rehabiliteringskostnadene vil bli lavere enn for Kroken idretts- og svømmehall, heller tvert i mot.

9.2.2 Basseng Bjerkaker skole

På den ene siden er bassengvegg og yttervegg samme vegg. Også på en annen side av bassenget er det for lite areal til å kunne drive livredning. Dette samt plassering og tilstand til de tekniske anleggene, gjorde at det krevdes det en ombygging av anlegget. Sirkulasjonssystemet hadde for liten kapasitet, det var skvalperenne, det manglet utjevningstank, spylevann ble ført ut i bassenget, med mer. Disse forholdene samlet gjorde at det ble ansett som urealistisk å oppgradere dette anlegget i hht. bassengforskriftene. Bassengrommet er i dag tatt i bruk til andre formål.

9.2.3 Basseng Brensholmen skole

Bassengkar og yttervegger har pågående armeringskorrosjon, og det må foretas en total rehabilitering av bassengkar, -dekke, -hall, garderober, yttervegg, vinduer og tak. Hele luftbehandlingssystemet må skiftes, og det må installeres avfuktningsanlegg. Sirkulasjonssystemet har for liten kapasitet og må oppgraderes totalt. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. I dag spyles vann fra dekket rundt bassenget ut i bassenget. Det må etableres nytt avrenningssystem med sluker mot yttervegger, for avrenning av spylevannet. Bassenget/ bygningen må tilrettelegges for funksjonshemmede. Bygningen er i dårligere forfatning enn Grønnåsen skole.

9.2.4 Basseng Grønnåsen skole

Rehabilitering av Grønnåsen skole er kostnadsberegnet til 15 mill. kr. Ytterveggen mangler diffusjonssperre, og bør utbedres og etterisoleres. Vinduer og dører må skiftes. Flisene rundt bassenget må skiftes. Bassenget har skvalperenne, og må bygges om til å ha overløpsrenne. Garderober må oppgraderes. Sirkulasjonssystemet har for liten kapasitet både mht. inn og utløpssystem, rørdimensjoner, pumper. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. Lysarmaturene må skiftes. Luftbehandlingsanlegget må skiftes. Sanitæranlegget må oppgraderes. Bygningen må tilrettelegges for funksjonshemmede. Avfuktingsaggregatet har for liten kapasitet, og er ikke i stand til å avfukte svømmehallen.

9.2.5 Kroken idretts- og svømmehall

Svømmehallen ble stengt da Byggforvaltninga ikke var villige til å ta på seg ansvaret for den videre drift av anlegget av sikkerhetshensyn. Bassengkaret har omfattende armeringskorrosjon, og vi plukket ut biter av armeringen fra veggen. I tillegg ble det konstatert forekomst av muggsopp. Rehabilitering er kostnadsberegnet til ca. 35 mill. kr. Luftbehandlingsanlegg, avfuktingsanlegg, brannalarmanlegg, renseanlegg, sirkulasjonssystem, med mer må oppgraderes. Ved riktig dimensjonering av de tekniske anlegg, vil hovedbassenget ha en maksimal kapasitet på 50 badende/time. Anlegget har omfattende lekkasjer fra bassenget, som gjør at de tekniske installasjoner ruster raskt i stykker og midlertidige reparasjoner har en svært kortvarig effekt. Ytterveggene består av stålsøyler, isolasjon og innvendige og utvendige eternittplater. Diffusjonssperren er feil montert og ikke tett. Dette har medført omfattende fuktskader i yttervegg, isolasjon og råteskadet treverk må skiftes (sammen med eternitten). Taket må etterisoleres og det må monteres ny diffusjonssperre. Taktekking må skiftes. Garderober må oppgraderes og anlegget må tilrettelegges for funksjonshemmede. Brannteknisk må bygget oppgraderes.

9.2.6 Basseng Kvaløysletta skole

Bassenget på Kvaløysletta tilfredsstiller ikke dagens behov for anlegg i dette området. Bygging av et nytt 25-meters basseng anses som nødvendig for å kunne dekke behovet.

Bassenget har en begynnende armeringskorrosjon. Bassenget har skvalperenne, og må bygges om til overløpsrenne. Flisene rundt bassenget må skiftes. Sirkulasjonssystem må oppgraderes. Renseanlegget må bygges helt om og automatiseres. Bassenget er i svært dårlig forfatning både mht. basseng, bygning og tekniske installasjoner.

PVC-duken i bassenget er gammel og sprø. Vann fra dekket spyles i dag ut i bassenget. Det må etableres et avrenningssystem langs yttervegger for å lede bort spylevannet. Avfuktingsanlegget har ikke kapasitet til å avfukte anlegget, hvilket har ført til fuktskader i bygningen. Bindingsverket i ytterveggen har råteskader. Luftbehandlingssystemet må oppgraderes. Anlegget må tilrettelegges for funksjonshemmede. Bassenganlegget er i dårligere forfatning enn det på Grønnåsen skole.

9.2.7 Basseng Lunheim skole

Tre av bassengkarveggene er også yttervegger for bassenget. Det eksisterer derfor ikke areal rundt tre av sidene til å kunne foreta livredning. En ombygging av anlegget anses som umulig og anlegget er derfor stengt. I tillegg er bassenget lite, og med en svært liten dybde; $8,5 \times 8,5 \times 0,85 \text{ m}^3$.

9.2.8 Basseng Mortensnes skole

Pga. manglende avfuktingsanlegg, har bygningen omfattende fukt- og råteskader både i ytterkonstruksjoner, innvendige søyler og innvendige konstruksjoner. Vi har hatt lekkasjer fra tak. Dette er ikke utbedret. Ved fjerning av panel fra yttervegg garderober, ble det konstatert at stålsøylene hadde omfattende korrosjon. Store flak kunne lett fjernes. Situasjonen for ytterkonstruksjonen anses som svært alvorlig, og det vil ikke være forsvarlig å holde anlegget åpent over lengre tid, uten omfattende rehabilitering. Vi har foretatt en mindre opprusting som var helt nødvendig for å kunne holde anlegget i gang for en kortere periode.

Sirkulasjonssystem, renseanlegg, luftbehandlingsanlegg og brannalarmanlegg må oppgraderes/ monteres. Duk i basseng må skiftes. Det elektriske anlegget må oppgraderes. Tak og yttervegger må skiftes. Ved montering av nytt luftbehandlingsanlegg vil det bli behov for å bygge et nytt teknisk rom som tilbygg/ påbygg. Arealer under bassenget er vanskelig tilgjengelige og svært fuktige. Bassenganlegget er i dårligere forfatning enn det på Grønnåsen skole.

9.2.9 Basseng Nansenvn. barnehage

Nansenvn. barnehage er en spesialbarnehage for sterkt funksjonshemmede barn. Bassenget er svært lite (4,8 x 2,4 x 0,82 m³) og det vil aldri kunne bli kostnadmessig forsvarlig å få det i hht. forskriftene. Avløpet består av skimmerluker (sluk), og det må evt. monteres overløpsrenne. Sirkulasjonssystemet har for liten kapasitet, renseanlegget er for dårlig, det tekniske rommet er for lite slik at klor og syre oppbevares i samme rom. Dette kan utvikle klorgass, en svært giftig gass. Bygningen er for liten til å kunne tilfredsstille kravene i forskriften.

Ved en evt. rehabilitering skal anlegget oppgraderes i hht. forskriftene. Imidlertid brukes bassenget i så liten grad at badevannskvaliteten blir ivaretatt. Bassenget anbefales derfor å driftes så lenge det er mulig slik det er.

9.2.10 Basseng Ramfjord skole

Bassenget har hatt omfattende lekkasjer og har omfattende armeringskorrosjon. Sirkulasjonskapasiteten er for liten og må oppgraderes. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. Det må etableres avrenningssystem langs bassengets yttervegger, da spylevannet i dag blir spylt ut i bassenget. Pumpekapasiteten må økes. Anlegget må tilpasses funksjonshemmede.

9.2.11 Basseng Stakkevollan idretts- og svømmehall

Basseng/- dekke har omfattende lekkasjer. Det er omfattende lekkasjer gjennom ytterkonstruksjoner ned i både svømme- og idrettshall. Bygningen har omfattende setningsskader. Brannteknisk oppgradering av kommunens eierandel er kostnadsberegnet til ca. 2,2 mill. kr. Varme fra ventilasjonsanlegget føres i dag rett ut i garasjen.

Det bør foretas en fullstendig gjennomgang av hele luftbehandlingsanlegget med avfuktingsanlegg samt oppvarming av anlegget. I den forbindelse bør det vurderes å montere varmpumpe eller lignende. Vi forsyner også deler av borettslaget med vann samt strøm til fellesarealer. I og med at anlegget er så komplekst, er det vanskelig å kunne se helt separat på rehabilitering av bassenganleggets arealer.

Hele sirkulasjonssystemet er underdimensjonert (inn- og utløpssystem, rør, pumper og filtre), og bør oppgraderes til å kunne ta 90 badende pr. time. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. Anlegget bør tilrettelegges bedre for funksjonshemmede.

9.2.12 Basseng Tromsdalen skole

Luftbehandlingsanlegget er svært gammelt, og må skiftes i nær fremtid. Det må monteres nytt avfuktingsanlegg. Det tekniske rommet er for lite, så det må bygges et nytt i form av tilbygg eller påbygg. Sirkulasjonssystemet har alt for liten kapasitet og er delvis gammelt. Alt må skiftes. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. På tross av høy fuktighet, virker selve konstruksjonen i stor grad i brukbar stand. Anlegget har skvalperenne, og den må bygges om til overløpsrenne. Alt av flis rundt bassenget må skiftes. De branntekniske konstruksjoner må oppgraderes. Garderober må oppgraderes. Anlegget må tilrettelegges for de funksjonshemmede. Bassenget er smalere enn et vanlig 12,5 meters basseng; 7m mot normalt 8,5m. Ved riktig dimensjonering av de tekniske anlegg vil dette gi en maksimal kapasitet på 25 badende/time. Det er liten grunn til å anta at kostnadene vil bli lavere enn for rehabilitering av Grønnåsen skolebasseng.

9.2.13 Basseng Tromvik skole

Bassenget på Tromvik skole er det nyeste bassenget til Tromsø kommune. Etter bygging ble bygningen utsatt for omfattende setningsskader. Det er påvist støpefeil mellom basseng og dekke. Dette har medført en del riss og lekkasjer. Det må legges nye fliser i bassengbunnen og i garderobe. Sirkulasjonssystemet må oppgraderes. Renseanlegget må oppgraderes og automatiseres. Anlegget må tilrettelegges for funksjonshemmede.

9.3 Spillemidler til svømme- og badeanlegg

Søknad om spillemidler er en relativt omfattende prosess. Det hele er nedfelt i ”Forskrifter og bestemmelser om spillemidler til anlegg for idrett og friluftsliv”, et 50 siders detaljert hefte.

Jeg skal imidlertid i denne orienteringen bare trekke frem de momenter som kanskje er viktig å ha i tankene i den fase prosjektet befinner seg i nå.

Hvem kan søke?

Søkere om spillemidler til idrettsanlegg kan være kommuner, fylkeskommuner, idrettslag, andelslag eller andre sammenslutninger.

For andre sammenslutninger må vedtektene forhåndsgodkjennes av Kultur og kirkedepartementet. Vedtektene må inneholde bestemmelser som sikrer idretten og / eller det offentlige kontroll med eierforhold og drift (mer enn 50% av aksjer).

Det er et grunnleggende prinsipp om at støtte i form av spillemidlene ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer for private eiere.

Når andre enn kommuner og fylkeskommuner står som søker for store kostnadskrevende anlegg, må kommune evt. fylkeskommune stille garanti for tildelte spillemidler (ved evt. mislighold av vilkårene for tildeling av spillemidlene).

Kommunen eller anleggseieren må eie grunnen der anlegget skal ligge, eller ha tinglyst leieavtale på min. 40 år.

Hva kan det søkes om tilskudd til?

Det kan søkes om tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg som er åpne for allmenn idrettslig virksomhet (idrett og fysisk aktivitet for alle), og som ikke er underlagt kommersielle interesser.

Kommunedelplan

Anlegg som det søkes om spillemidler til skal være prioritert i handlingsprogrammet i kommunedelplanen for idrett og friluftsliv.

Store kostnadskrevende anlegg skal også være prioritert i den fylkeskommunale planen

”Handlingsplan for idrett og friluftsliv i Troms”. Planen ble tidligere i år vedtatt for planperioden 2004 – 2007. Et svømme- og badeanlegg i Tromsø kan tidligst bli prioritert i perioden 2008 – 2011.

Hvor mye kan det søkes om?

Generelle regler for tilskudd sier at en kan få 1/3 av kostnadene, begrenset oppad til et tak som varierer for de ulike typer idrettsanlegg. Anlegg i Nord-Norge får 25% tillegg på alle satsene.

I et svømme- og badeanlegg kan en søke på flere ulike stønadsobjekter. Beregningen av tilskuddets størrelse vil avhenge av hva en ”putter” inn i anlegget. I forskriftene finnes en liste over ulike stønadsobjekter i et svømme- og badeanlegg og hvor mye en kan få i tilskudd til hvert enkelt objekt. Ut fra denne kan en sette sammen hva som vil være aktuelt i et anlegg i Tromsø kommune.

Tilskuddene inkluderer garderober, styrketreningsrom og nødvendige birom.
Tilskuddene er også inkludert Nord-Norgetillegget (25%).

Basseng	12,5 x 8,5 m	tilskudd: 1/3 inntil kr 1 500 000
Basseng	25,0 x 12,5 m	tilskudd: 1/3 inntil kr 10 000 000
Basseng	50,0 x 25,0 m	tilskudd: 1/3 inntil kr 13 750 000*
Varmtvannsbasseng	10,0 x 8,0 m	tilskudd: 1/3 inntil kr 1 250 000

*) Denne bassengstørrelsen vurderes særskilt, men etter opplysninger fra Kultur og kirkedep. Er dette maks tilskudd. Min. bredde på 50 m basseng er 21,0 m

Styrketreningsrom

Styrketreningsrom på min. 50 m² i tilknytning til basseng gis tilskudd på 1/3 inntil kr 375 000.

Heve og senkbare bunner

Tilskudd på 1/3 inntil kr 875 000

Sikkerhets og overvåkningsutstyr

Tilskudd på 1/3 inntil kr 875 000

Stupeanlegg

Stupeanlegg i tilknytning til basseng:

1 m svikt, 3 m fast	1/3 inntil kr 375 000
1 m svikt, 3 m svikt og 5 m fast	1/3 inntil kr 750 000

Fritidsbad

Tilskudd gis etter særskilt behandling, vurdert ut fra det tilbudet som er/vil bli for ordinære svømmeaktiviteter i anlegget.

Det kan søkes om tilskudd inntil kr 6 000 pr m² vannareal (inkl. kanaler) med et øvre tak på kr 3 750 000.

Bølgemaskin

Tilskudd på 1/3 inntil kr 875 000.

Sosiale rom

For sosiale rom større enn 100 m²: Tilskudd på 1/3 inntil kr 500 000.

Eksempel

Som eksempel vil et anlegg med følgende innhold kunne utløse spillemidler i størrelsesorden:

Basseng 50 x 25m	kr 13 750 000
Varmtvannsbasseng 10 x8 m	kr 1 250 000
300 m ² fritidsbad	kr 2 250 000
Stupeanlegg 1m, 3m, 5m	kr 750 000
Styrketreningsrom	kr 375 000
Sosiale rom	kr 500 000
Heve/senkbar bunn	<u>kr 875 000</u>

Totalt kr kr 19 750 000

Tromsø 27.05.04 Børge Pettersen (Idrettskonsulent)

9.4 Notat om forsyning med varme fra forbrenningsanlegg

Til : Reinhold Fieler

Fra : Alf-Petter Benonisen

Dato : 2. desember 2004

Arkivnr: 57-FEL-570 apb

Kopi til :

Sak : **Badeland**

Viser til samtaler og kommer med noen kommentarer/synspunkter angående badeland.

For det første - Troms Kraft Varme er helt klart interessant i å kunne levere varme til et slikt prosjekt. Dette gjelder også hvis anlegget blir plassert slik at det **ikke** kan nytte varme fra et fremtidig "energi-gjenvinningsanlegg for avfall" (avfallsforbrenning).

Det vil likevel være større mulighet til å få til en bedre pris for varme-energien hvis det kan kobles opp mot et varmenett (fjernvarme-rør) som henter varme fra et forbrenningsanlegg for avfall. Dette fordi, en etter de planer som i dag foreligger, vil ha overskudd på avfallsvarme i sommerhalvåret.

Jeg vil likevel påpeke at det ene ikke er helt avhengig av det andre og hvis en skal sikre rimelig varme til et badeland så reduseres inntektene til et forbrenningsanlegg. En kobling her må derfor gjøres tidlig i prosjektene (avtaler).

Planene for forbrenningsanlegget tilsier at den mest sannsynlige plasseringen er i Ørndalen, inntil det planlagte SMOR-anlegget (nå Miljøpark), og med fjernvarmeledning langs Stakkevollveien til Breivika.

Den meste fornuftige plasseringen ift til dette vil derfor være på Nordøya (østsiden).

Det diskuteres dog en mulig kobling mellom fjernvarme-anlegget i Breivika og område "Håpet", slik at en plassering i dette området også kan bli gunstig.

Det vil ikke i overskuelig framtid være aktuelt å legge en fjernvarmeledning over sundet til fastlandet uten at det kommer store varmebrukere i tillegg.

(Vi beregner at en fjernvarmeledning koster ca 7-10 millioner pr km.)

Dersom anlegget blir på ca 10.000 m² antar vi at forbruket til oppvarming (varme) vil ligge i størrelsesorden 5-6 GWh. Dette i tillegg til ca 2-3 GWh til rent elektrisk forbruk.

(dette er dog kvalifisert gjetning og ikke beregnet forbruk!)

Det virkelige forbruket vil selvfølgelig være avhengig av mange faktorer, som valg av løsninger med hensyn til gjenvinning, volum/fasader, bassengarealer, bruk mv.

Et anlegg for avfallsforbrenning kan etter dagens planer gi ca 80-100 GWh energi, eller ca 50-80 GWh varme. Dette betyr som antydning at et badeland vil være en stor kunde og ikke en forutsetning for å bygge avfallsforbrenning, men en kobling synes fornuftig.

En plassering i nærheten av Breivika varmesentral, vil også uten et avfallsforbrenningsanlegg kunne nytte varme produsert i vår nye Bio-brenselsanlegg.

En "hvilken som helst" plassering kan selvfølgelig lokalt vurdere alternativene med bio, gass, VP mv., men en stor fordel ved å være tilknyttet et fjernvarmenett er jo at da tas jobben med å passe/drifte slike installasjoner sentralt (av fjernvarmeleverandøren).

9.5 Innspill fra ReHabiliteringstjenesten i Tromsø kommune

Hvilke type brukere:

Fysioterapeuter i Tromsø kommune behandler i dag flere typer brukere i basseng, fra personer med lettere plager til alvorlig funksjonshemmede.

I tillegg har skoler og alle dagsenter behov for bassengbruk til sine brukere, og bruker i dag de basseng som er tilgjengelig.

Slik det er nå er det dessverre svært begrenset tilgang til basseng for kommunens fysioterapeuter. Vi er ca 25 kommunale og ca 30 privatpraktiserende fys. Tre privatpraktiserende fysioterapeuter eller til sammen 0,60 driftstilskudd har utelukkende basseng- behandling. Disse benytter Kurbadets terapibasseng.

De resterende kommunale fysioterapeutene bruker alle tilgjengelige basseng ellers. De bruker UNN sitt basseng ca 1 time per uke, Alfheim, lærerskolen (kalde basseng) ca 2 t per uke og Nansenvn bhgs varmtvannsbasseng (egner seg kun for førskolebarn) ca 3 t per uke.

Vi vet at det er et mye større behov for behandling i vann enn det vi kan tilby, da ventelisten til bassengterapi pr dags dato ligger på ca 30 barn. En venteliste blant barn/unge eksisterer ikke da vi ikke har vært på tilbydersiden overfor denne gruppen. Behandling i basseng er et godt supplement til behandling på land, og for noen diagnoser er det ikke andre alternativ enn behandling i vann.

Hvor mange brukere per døgn:

Det er vanskelig å si noe sikkert på nåværende tidspunkt om antall brukere. Slik situasjonen er i dag med mangel på terapibasseng, står mange brukere uten et tilbud hos oss.

Vi vil anslå at vi som kommunale fysioterapeuter, dersom det ble et badeland i Tromsø, vil kunne ha behov for å ha 2-3 grupper per dag, hvor hver gruppe består av inntil 5 brukere og 5 assistenter, altså 10 personer i bassenget hver gang i ca 40 uker av året.

I tillegg er det behov for å kunne gjøre individuell behandling, for brukere i alderen 0-100 år.

Vi ser også mulighet for at fysioterapeuter vil kunne opprette ulike gruppetilbud også til de funksjonsfriske dersom det ble muligheter for det, både på dag- og kveldstid. Dette vil komme lokalbefolkningen i Tromsø kommune til gode.

Eksempler på aktuelle grupper som kan bruke terapibasseng i badeland er: voksne og barn med reumatiske lidelser, trening for svaksynte/ blinde, svangerskap med og uten bekkenplager, personer med slitasje i hofter og knær, personer med ryggplager, trim i vann for ulike aldersgrupper fra 0-100 år, trening for overvektige barn og voksne, idrettsutøvere under rehabilitering, babysvømming, osv. Noen av disse gruppene er det tradisjon for at lag og foreninger leder her i Tromsø. Lag og foreninger har også problemer med å finne oppvarmede terapibasseng i dag.

9.5.1.1.1 Hvor stor stab av personale

Vi ser for oss en fysioterapeut til hver gruppe eller individuell behandling, i tillegg til brukerens eventuelle medbrakte assistent fra dagsenter eller skole/ bhg.

I tillegg må det være badevakter nok til å kunne følge med alle basseng i badelandet.

Fysioterapeutene komme utenfra, eller man kan knytte enkelte fysioterapeuter opp til badelandets terapibasseng.

Arealbehov

Vi ønsker egne terapibasseng med varmt vann, gjerne 2 stk. (17x10meter er brukt i Trondheim, og indre Troms er terapibassenget 12,5 x 6 meter). Enten ønskes et stort terapibasseng som kan skilles av, eller aller best to stk terapibasseng som bedre tillater ulike aktiviteter samtidig. Dersom man har to stk terapibasseng blir det mindre sårbart ved vedlikeholdsarbeid, reparasjon og lignende.

Bassenget bør ha et grunt område og et dypere område. Under vann langsmed bassengets innside bør det være et fast handtak for brukerne å holde seg i mens de gjør øvelser.

Terapibasseng må ha innvendig rampe, (se f.eks til Trondheim) evt også heis ment for rullstolbrukere. Vannet bør gå i ett med kanten av bassenget. Det bør være lett tilgjengelig for rullstolbrukere, uten høge kanter å forsere.

Garderober:

Gardereforholdene må også være slik at rullestolbrukere og svaksynte/ blinde kan benytte de. Det betyr god oppmerkning, ingen kanter, ingen trapper, godt med plass og det at alt kan nås fra rullestolhøyde, dusjer, speil, kontakter, dørhåndtak, døråpnere, osv. Det bør være stallebenker til bruk av de voksne til de aller minste barna. Det bør være dusjkrakker/ dusjstoler for eldre og funksjonshemmede, med seler tilgjengelige. Brede dører med døråpnere.

Toalettene må ha oppfellbare håndtak og være høge eller ha toalett forhøyere. Sklisikring på gulv, både foran toalett og på gulvet ellers i garderobe og bassengkant. Her finnes spesielt underlag vanlig for offentlige bad.

Alle garderober bør være tilrettelagt for funksjonshemmede, og det bør i tillegg vurderes om man bør gjøre som i Trondheim; nemlig ha to stk tilleggsgarderober for funksjonshemmede med ledsager som trenger å skifte atskilt fra andre. Viktig å ha låsbare garderobeskap i alle garderober. Det anbefales også av hygieniske årsaker vask og dusj som aktiveres uten at man berører blandebatteri.

Badstue og boblebad samt andre basseng i anlegget

Bør også gjøres tilgjengelig for rullestolbrukere og andre funksjonshemmede.

Temperaturer i luft og i vann i terapibasseng:

Vann : 34 grader
Luft: ca 30 grader
Luftfuktighet: 60 %

Antall bassenger:

Det er ønskelig med to stk terapibasseng, gjerne a la Pirbadet i Trondheim, hvor det er to basseng som er atskilt fra resten av bassengene med en glassvegg. Dette vil tillate flere typer grupper, som kan foregå samtidig.

Behov for spesialutstyr i terapibassenget:

Det mest spesielle vil være gelender langsmed bassengkanten nedi vannet og en rullestolrampe under vann, en egen stol til å trille brukere nedi vannet med og evt en heisanordning hvis det er anbefalt i tillegg til rampe. Alle kanter bør merkes godt (spesielt for synshemmede).

Ellers trengs en del utstyr til flyting og behandling:

Madrasser, pøller, baller, flytebrett, senkbare ringer, wet-vester (en type vest som gjør at man holder seg flytende med vann opp til halsen.), vekter til å ha på ben og eller armer under vann, osv
Mulighet til å låse inn dette ekstraintstyret i et skap.

Andre anlegg i Norge som er spesielt bra:

Etter å ha vært i telefonkontakt med Pirbadet i Trondheim, Grottebadet i Harstad og Polarbadet i indre Troms, høres det ut til at Pirbadet i Trondheim er det som er best tilrettelagt for funksjonshemmede.

Pirbadet har en egen ordning med to terapibasseng og faste fysioterapeuter med driftstilskudd som jobber i tilknytning til disse. Fysioterapeutene jobber både med funksjonshemmede og de tilbyr også egne individuelle og gruppebehandlinger med ulikt innhold, til andre brukere. De har også egne gruppetilbud til funksjonsfriske for trening i vann. Ved Pirbadet kan i tillegg ulike lag og foreninger leie det ene av terapibassengene bassengene, og slik får Pirbadet inntekter samtidig som det dermed gjøres et arbeid av forebyggende karakter av foreningene.

Ellers er Beitostølen helsesportsenter verdt å se til da de har lang erfaring med funksjonshemmede. I tillegg nevnes det at Finland har lang tradisjon på dette med badeland, og kan være kommet lenger enn Norge i utviklingen av disse (Oulo, Kalajoki, Levi, blant annet.).

Dette finnes i Tromsø i dag:

I Tromsø er det følgende terapibasseng nå, men kommunen har som nevnt svært begrenset tilgang: UNN, Elisabethsenteret, Kurbadet, Mellomveien bo-og rehabiliteringssenter samt ved Døvblindesenteret.

Utvendig tilgjengelighet:

Det bør være godt med parkeringsplasser og mulighet for biler som frakter funksjonshemmede å kunne kjøre personene frem til døra og laste ut personer med rullestoler under tak. Det bør være oppvarmede gangstier utendørs. Brede dører med døråpner inn og ut av bygget. Handicap parkeringsplasser like ved inngangsparti.

Videre bør garderobene ligge i nærheten av inngangsparti.

Det bør være mulig å kunne kjøpe varm og kald mat og drikke, med kafe/restaurant som er tilgjengelig for rullestolbrukere/ funksjonshemmede. Viktig at en i rullestol skal kunne betjene seg selv og at det er merket godt for svaksynte.

Annet:

Vi ser for oss at et badeland i Tromsø vil åpne for mye individuell behandling men også mye god bevegelsesaktivitet i vann for byens totale befolkning i alderen 0-100 år. Det vil være viktig for folkehelsen, og vi tror det er uante muligheter når det gjelder organisert trening i vann i terapibasseng, ledet av fysioterapeuter eller i regi av lag og foreninger.

FYSAK er et eget prosjekt i regi av fylkeskommunen, hvor tanken er å sette i gang med mer organisert forebyggende aktivitet for befolkningen generelt. Et badeland burde passe fint inn i det prosjektet. Tromsø kommune deltar allerede i Fysak prosjektet gjennom kulturenheten.

Et badeland i Tromsø tror vi det er liv laga for, og vi håper det vil la seg realisere. Det hadde vært flott med både bade/ treningstilbud og spisetilbud i samme hus.